

Sygn. akt IX Ca 804/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Charukiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Krystyna Skiepmo SO Dorota Ciepek
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Najdrowska

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2017 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa P. Ś.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w Biskupcu

z dnia 14 marca 2017 r., sygn. akt I C 724/16,

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 450 zł (czteryście pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Krystyna Skiepmo Bożena Charukiewicz Dorota Ciepek

Sygn. akt IX Ca 804/17

UZASADNIENIE

Powódka P. Ś. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. kwoty 4.200 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, iż pozwany odpowiedzialny jest z tytułu umowy ubezpieczenia OC za skutki wypadku komunikacyjnego z dnia 6 września 2015 roku, w którym powódka doznała uszkodzenia ciała, za co pozwany wypłacił jej kwotę 800 zł tytułem zadośćuczynienia, które jednak nie wyczerpuje roszczeń powódki.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu zakwestionował roszczenie powódki co do wysokości wskazując, że obrażenia doznane przez powódkę miały charakter powierzchowny, przemijający i nie spowodowały trwałego uszczerbku i w związku z tym wypłacone już powódce odszkodowanie wyczerpuje jej roszczenia z tytułu wypadku.

Wyrokiem z dnia 14 marca 2017 r. Sąd Rejonowy w Biskupcu zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki P. Ś. kwotę 4.200 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty. Zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.427 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Biskupcu kwotę 146,85 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sąd Rejonowy ustalił, że 6 września 2015 roku powódka wraz z rodzicami wracała samochodem ok. godz. 20:00 od swojej babci. Pojazd marki V. (...) prowadził jej ojciec, matka siedziała z przodu na miejscu pasażera, zaś powódka siedziała z tyłu zajmując miejsce na środku. W miejscowości R. doszło do zdarzenia drogowego spowodowanego przez kierującego samochodem marki A. (...), który nie zachowując bezpiecznej odległości między pojazdami uderzył w tył pojazdu, którym poruszała się powódka z rodzicami.

Kierujący pojazdem A. (...) zbiegł z miejsca zdarzenia, jednakże na skutek uderzenia utracił tablicę rejestracyjną, co pozwoliło Policji na ustalenie właściciela pojazdu i firmy, w której pojazd był ubezpieczony.

Pojazd sprawcy zdarzenia posiadał ubezpieczenie w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A. z siedzibą w W..

Powódka bezpośrednio po wypadku odczuwała ból głowy i kręgosłupa. Pogotowie nie było wzywane na miejsce zdarzenia. Powódka po powrocie do domu przyjęła środek przeciwbólowy i zasnęła. Następnego dnia w dalszym ciągu źle się czuła, zwymiotowała. Dlatego 7 września 2015 r. zgłosiła się do Szpitala (...) w B., gdzie po przeprowadzeniu stosownych badań stwierdzono skręcenie i naderwanie odcinka szyjnego kręgosłupa, uraz głowy, ogólne potłuczenia, a także stres pourazowy.

Powódce zalecono dalsze leczenie zachowawcze w (...) w B., a także noszenie przez 7 tygodni kołnierza ortopedycznego typu S., a także wskazano by zachowała oszczędny trybu życia i ograniczenia aktywności fizycznej. Pomimo stosowania się do zaleceń lekarza, zażywania farmakologicznych środków przeciwbólowych, dolegliwości związane z bólem kręgosłupa, głowy i szyi były i nadal są okresowo odczuwalne przez powódkę. Powódka miała problemy z przespaniem nocy, co źle wpływało na jej samopoczucie. Nadto w wyniku dolegliwości nie mogła wykonywać wielu czynności życia codziennego, m.in. sprzątania, robienia zakupów. Powódka stała się bardziej nerwowa, ponieważ przy wykonywaniu różnych czynności zmuszona była prosić o pomoc najbliższych. Od czasu zdarzenia powódka przyjmuje leki uspokajające przepisane przez psychiatrę. Doznane przez poszkodowaną obrażenia stanowiły ogólne osłabienie jej sprawności fizycznej oraz psychicznej. Nie może jeździć na rowerze, choć wcześniej lubiła aktywnie w ten sposób spędzać czas.

Aktualnie powódka pracuje w sklepie (...) w O. jako kasjerka, jednakże w czasie pracy odczuwa ból kręgosłupa, nie może wykonywać wszystkich czynności należących do jej obowiązków.

Siedemnaście lat wcześniej śmierć w wypadku komunikacyjnym poniosła siostra powódki, co dodatkowo spowodowało u niej poczucie wzmożonego lęku. Obecnie powódka miewa obniżony nastrój i zaburzenia snu. Boi się jazdy samochodem.

Pozwany w dniu 14 kwietnia 2016 r. przyznał i wypłacił powódce kwotę 800 złotych tytułem zadośćuczynienia.

W ocenie Sądu Rejonowego żadna ze stron nie kwestionowała odpowiedzialności pozwanego za skutki zdarzenia. Sporna w przedmiotowej sprawie była ocena zakresu obrażeń jakich doznała powódka na skutek omawianego zdarzenia oraz ich wpływ jej obecny stan zdrowia. Zdaniem Sądu rozmiar doznanego krzywdy przez powódkę w związku z wypadkiem w dniu 6 września 2015 r. należało ocenić na łączną kwotę 5000 zł. Na wysokość zadośćuczynienia wpływ miały urazy fizyczne i psychiczne powódki. Powódka doznała skręcenia i naderwania odcinka szyjnego kręgosłupa, co skutkowało zespołem bólowym tego odcinka kręgosłupa oraz dolegliwościami bólowymi głowy. W skutek tego zdarzenia lekarz zalecił jej noszenie kołnierza ortopedycznego przez 7 tygodni. Powódka ponadto przyjmowała leki przeciwbólowe oraz przeciwzapalne. Bezpośrednio po wypadku powódka cierpiała na bezsenność, odczuwała i odczuwa lęk przed jazdą samochodem, a myśli związane z wypadkiem nadal do niej wracają. Jej zły stan zarówno fizyczny jak i psychiczny pogłębia fakt, iż kilkanaście lat temu w wypadku komunikacyjnym zginęła jej siostra. W wyniku obrażeń powódka była zmuszona ograniczyć swoją aktywność fizyczną. O odsetkach ustawowych za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zaś o kosztach sądowych na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Powyższy wyrok zaskarżył pozwany w części zasadzającej kwotę 3000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz w zakresie kosztów procesu i sądowych. W apelacji zarzucił:

I. naruszenie przepisów postępowania tj. :

- art. 233 § 1 k.p.c. mający wpływ na treść orzeczenia, przez błędną, sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę dowodów poprzez: >uznanie, że powódka na skutek zdarzenia z 6 września 2015 r. doznała obrażeń poważnych w sytuacji, gdy z dokumentacji medycznej, badań (...) powódki, zdjęć uszkodzonego samochodu wynika, że urazy te miały powierzchowny charakter, a zderzenie powstało w skutek niewielkiej siły, niewielkich uszkodzeń pojazdu poszkodowanej; ustalenie, że powódka w zakresie krzywdy psychologicznej po wypadku cierpiała na bezsenność, odczuwała, lęk przed jazdą samochodem pomijając ocenę wcześniejszego stanu psychicznego powódki przed zdarzeniem z 6 września 2015 r.;

>ustalenie, że śmierć siostry powódki ma wpływ na stopień krzywdy jakiego powódka doznała w wyniku zdarzenia komunikacyjnego z 6 września 2015 r.; >niewzględnienie opinii medycznych prywatnych pozwanej, z których wynika brak trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki w związku ze zdarzeniem z 6 września 2015 r.;

>pominięcie okoliczności, że według zeznań matki przed zdarzeniem z 6 września 2015 r. powódka leczyła się psychiatrycznie;

- art. 232 k.p.c. poprzez samodzielne ustalenie przez Sąd I instancji rozmiaru obrażeń doznanego przez powódkę, stanu psychicznego powódki podczas gdy Sąd nie posiada odpowiednich wiadomości specjalnych, wiedzy medycznej na okoliczność ustalenia tego typu okoliczności, co skutkowało zasądzeniem kwoty 4.200 złotych od pozwanej na rzecz powódki;

- art. 227 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu ze zdjęć pojazdu, k.93-115 akt szkody ze względu na niemożliwość ich odtworzenia przez Sąd, co skutkowało zasądzeniem kwoty 4.200 złotych od pozwanej na rzecz powódki;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

- art. 445 § 1 k.c. poprzez: jego błędne zastosowanie, polegające na przyjęciu, iż kwota 5.000 zł stanowi odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę; ustalenie wysokości zadośćuczynienia nie uwzględniając okoliczności, iż stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki wynosi 0 %, a wszelkie dolegliwości powypadkowe były przez nią odczuwane głównie przez okres kilku tygodni, zaś powódka powróciła już do ról (społecznych i zawodowych) pełnionych przed wypadkiem i pracuje jako kasjerka w sklepie (...);

- art. 6 k.c. poprzez ustalenie, że powódka wykazała uszczerbek fizyczny i psychiczny będący konsekwencją zdarzenia z dnia 6 września 2015 r. w sytuacji, gdy powódka nie powołała żadnych dowodów na tę okoliczność.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w zaskarżonej części oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje. Wniósł o dopuszczenie dowodu ze zdjęć samochodu na okoliczność niewielkiego uszkodzenia pojazdu i niewielkiej siły zdarzenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd I instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe i orzekł na podstawie wszystkich zaofiarowanych przez strony dowodów, dokonując trafnej ich oceny. Ocena wiarygodności i mocy dowodów została przeprowadzona w granicach przysługującej Sądowi I instancji z mocy art. 233 § 1 k.p.c. swobody osądu.

Ustalenia faktyczne w sprawie poczynione zostały na podstawie wszechstronnej analizy dowodów, których ocena nie wykazała błędów natury faktycznej, czy logicznej, znajdując swoje odzwierciedlenie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Sąd Rejonowy wskazał, jakie fakty uznał za udowodnione, na czym oparł poszczególne ustalenia. Sąd I instancji wskazał również wnioski, jakie wyprowadził z dokonanych ustaleń, opierając na nich swoje merytoryczne rozstrzygnięcie, co zostało zawarte w logicznych wywodach uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia.

Ustalenia faktyczne i ich ocenę Sąd Okręgowy przyjął za własne, zwracając uwagę, że nie ma wobec tego potrzeby procesowej przeprowadzania na nowo w uzasadnieniu tego orzeczenia oceny każdego ze zgromadzonych dowodów, a wystarczy odnieść się do tych ustaleń i ocen, które zostały zakwestionowane w apelacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 października 1998r., III CKN 650/98, OSNC 1999/3/60, wyrok Sądu Najwyższego z 4 kwietnia 2003r., III CKN 1217/00, niepublikowany i wyrok Sądu Najwyższego z 27 listopada 2003r., II UK 156/03, Lex nr 390069, wyrok Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2010r., II PK 312/09, LEX nr 602700 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 9 lutego 2012r., III CSK 179/11, LEX nr 1165079).

W dalszej części należy podkreślić, że sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego por. uchwała Składu Sędziów Sądu Najwyższego 31 stycznia 2008r., III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55), dlatego powoływanie się w zarzutach na naruszenie prawa procesowego, ma skutek procesowy tylko do wymienionych w odwołaniu konkretnych zarzutów naruszenia procedury, z wyjątkiem powodujących nieważność postępowania.

Przede wszystkim należy wskazać, iż uprawnienia w zakresie ustalania wysokości należnego zadośćuczynienia sądu odwoławczego są ograniczone. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 lipca 1970 r. III PRN 39/70 (OSNC 1971/3/53) wyraził pogląd, iż określenie wysokości zadośćuczynienia za doznaną krzywdę stanowi istotny atrybut sądu merytorycznie rozstrzygającego sprawę w pierwszej instancji, Sąd drugiej instancji może je zaś korygować wtedy, gdy przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy mających na to wpływ jest ono niewspółmiernie nieodpowiednie, jako rażąco wygórowane lub rażąco niskie. Podobne wnioski wynikają z analizy późniejszych orzeczeń Sądu Najwyższego, które przyjmują, że zarzut zawyżenia (zaniżenia) wysokości zadośćuczynienia może być uwzględniony w instancji odwoławczej tylko wówczas, gdyby nie zostały uwzględnione wszystkie okoliczności istotne dla ustalenia tej wysokości, chyba że wymiar zadośćuczynienia byłby rażąco niewłaściwy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1998 r., I CKN 591/97).

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie z pewnością nie można stwierdzić, iż suma zadośćuczynienia w wysokości łącznej 5.000 zł jest w tym przypadku rażąco zawyżona i odbiega w sposób rażący od kwot przyznawanych przez Sądy przy tego rodzaju uszczerbkach. Tym samym brak jest przesłanek do zmiany zaskarżonego wyroku w zakresie wskazanym przez pozwanego w apelacji.

Z orzecznictwa wynika, iż stopień utraty zdrowia nie jest równoznaczny z rozmiarem krzywdy i wielkością należnego zadośćuczynienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 5 października 2005 r., I PK 47/05, Mon. Pr. Pr. 2006, nr 4, s. 208). Przy oznaczeniu zakresu wyrządzonej krzywdy za konieczne uważa się uwzględnienie również innych następstw

zdarzenia wywołujących uszkodzenia ciała lub utratę zdrowia. Chodzi tu przede wszystkim o rodzaj naruszonego dobra, zakres (natężenie i czas trwania) naruszenia, trwałość skutków naruszenia i stopień ich uciążliwości, a także stopień winy sprawcy i jego zachowanie po dokonaniu naruszenia (por. wyroki Sądu Najwyższego z 20 kwietnia 2006 r., IV CSK 99/05, LEX nr 198509; z 1 kwietnia 2004 r., II CK 131/03, LEX nr 327923; z 19 sierpnia 1980 r., IV CR 283/80, OSN 1981, nr 5, poz. 81; z 9 stycznia 1978 r., IV CR 510/77, OSN 1978, nr 11, poz. 210). Na rozmiar kompensaty może mieć również wpływ trwałość skutków uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 5 maja 1967 r., I PR 118/67, LEX nr 139132).

Ustalenie stopnia utraty zdrowia jest zatem tylko jednym z elementów składających się na krzywdę. Obok innych wskazanych wyżej okoliczności składa się na obiektywne przesłanki stopnia krzywdy.

Sąd Rejonowy trafnie opierając się o całokształt okoliczności ustalonych w niniejszej sprawie przyjął, iż brak trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki nie oznacza, że nie doznała ona uszczerbku w wyniku wypadku komunikacyjnego. Sąd Rejonowy wskazał na wszystkie okoliczności mające wpływ na zakres uszczerbku powódki, a zatem na wpływ wypadku na stan fizyczny oraz psychiczny powódki oraz następstwa wypadku w życiu powódki wpływające na tryb jej życia i zajęcia. Ocena ta jest wszechstronna i rzeczowa oraz odzwierciedla ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy. Zwrócić należy uwagę, że powódka musiała nosić przez okres 7 tygodni kołnierz ortopedyczny, odczuwała wciąż dolegliwości bólowe. W wyniku wypadku doznała skręcenia i naderwania odcinka szyjnego kręgosłupa, urazu głowy, ogólnych potłuczeń, a także odczuwała stres pourazowy. Okoliczności te, wskazane przez powódkę, nie były kwestionowane przez stronę pozwaną, w związku z czym mogły one być przyjęte za fakty udowodnione, zgodnie z dyspozycją art. 230 k.p.c.

W ocenie Sądu Okręgowego biorąc pod uwagę subiektywizm tego rodzaju szacowania rozmiaru krzywdy, ustalenia Sądu Rejonowego były prawidłowe.

Wszystkie te okoliczności stwierdzone w toku postępowania przed Sądem Rejonowym miały wpływ na zakres uszczerbku, którego doznała powódka w wyniku wypadku i uzasadniały przyznanie powódce zadośćuczynienia w określonej przez Sąd I instancji wysokości niezależnie od następstw wypadku wskazanych przez powódkę w pozwie, które w toku postępowania nie potwierdziły się.

Mając zatem na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w wyroku.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 99 i art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 i § 10 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2016 poz.623). Pozwany jest stroną przegrywającą sprawę w postępowaniu apelacyjnym i dlatego powinien ponieść koszty procesu, które stanowiła opłata za czynności radcy prawnego przed Sądem II instancji w wysokości 450 zł.

Dorota Ciejek Bożena Charukiewicz Krystyna Skiepmo